

Załącznik nr 11

Zalecenia Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Wiedza Edukacji Rozwój (dalej: IZ PO WER) do opracowania zestawienia standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach PO WER

Niniejszy dokument został opracowany na potrzeby obligatoryjnych postanowień *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* (dalej: Wytyczne).

Rozdział 8.3 pkt 9 Wytycznych nakłada obowiązek sporządzenia dokumentu dotyczącego zestawienia standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach danej grupy projektów w danym Programie Operacyjnym. W ramach PO WER każda Instytucja Organizująca Konkurs (dalej: „IOK”) zobligowana jest do sporządzenia takiego dokumentu, który powinien być uwzględniony w regulaminie konkursu albo wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie dotyczącego wyboru projektów w trybie pozakonkursowym.

Celem niniejszego opracowania jest przekazanie podstawowych wskazówek, które powinny być stosowane przez osoby opracowujące regulamin konkursu w przypadku wyboru projektów w trybie konkursowym, bądź wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie, w przypadku wyboru projektów w trybie pozakonkursowym, pod kątem zapisów Wytycznych.

Przystępując do opracowania zestawienia standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach PO WER, **IOK powinna:**

1. przeanalizować założenia dotyczące planowanych do wyboru projektów, w szczególności określić najczęściej finansowane wydatki w ramach konkursu

Przede wszystkim IOK powinna zastanowić się, jakie typy wydatków powinny zostać współfinansowane w ramach projektów konkursowych/pozakonkursowych, a także czy sporządzony katalog wydatków będzie otwartym bądź zamkniętym czy tylko będzie odnosić się do wydatków najczęściej finansowanych w ramach wyboru projektów w trybie konkursowym, bądź wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie dotyczącego wyboru projektów w trybie pozakonkursowym. Pomocne w tym może być doświadczenie zdobyte podczas realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (dalej: PO KL).

IOK powinna określić także formę rozliczania projektu. W przypadku bowiem projektów o wartości finansowania ze środków publicznych do 100 tys. euro obowiązuje wymóg stosowania kwot ryczałtowych, gdzie ocena racjonalności i efektywności wydatku następuje tylko na etapie uzgadniania kwoty ryczałtowej z wnioskodawcą (oceny projektu). W takich przypadkach

w celu zachowania porównywalności wydatków w ramach kwot ryczałtowych poszczególnych beneficjentów - szczegółowe określenie standardów ma bardzo duże znaczenie.

2. przeanalizować warunki kwalifikowalności wydatku

Określając warunki kwalifikowalności wydatku należy szczegółowo określić standard danego wydatku, jaki powinien zostać spełniony, by wydatek ten mógł zostać uznany za kwalifikowalny. Standard powinien szczegółowo określać, jakie warunki musi spełnić dany wydatek, aby mógł zostać uznany za kwalifikowalny, tym samym spełniać określone przez IOK kryteria. Przede wszystkim powinny być to warunki jakościowe, np. trener prowadzący szkolenia powinien mieć co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego w danej dziedzinie umożliwiające mu przeprowadzenie danego rodzaju szkolenia. Należy zaznaczyć, że w przypadku określonego przez IOK standardu, wnioskodawca nie musi przepisywać

go w treści wniosku o dofinansowanie. Określony przez IOK standard obowiązuje beneficjenta na podstawie Wytucznych (patrz rozdziałem 6.2 pkt 3 lit. k Wytucznych).

3. przeanalizować ceny obowiązujące na rynku i określić maksymalną cenę rynkową

IOK określając maksymalne ceny rynkowe powinna dokonać rozeznania rynku dla tych pozycji, które nie zostały określone przez IZ PO WER. Powyższe rozeznanie rynku powinno zostać przeanalizowane na podstawie co najmniej 10 ofert do każdej pozycji. Instytucja Pośrednicząca (dalej: IP) powinna udokumentować rozeznanie rynku dla celów kontrolnych. Należy zwrócić uwagę na zmianę cen na rynku i w przypadku ogłaszania naborów z podobnymi wydatkami w znacznym odstępie czasu, weryfikować / aktualizować ceny.

Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku projektów konkursowych nadzorowanych przez WUP, **ceny rynkowe powinny odnosić się do cen, które obowiązują w danym regionie**, w którym mają być realizowane projekty PO WER, tj. do cen w danym województwie.

4. zastanowić się, czy należy wskazać dodatkowe zalecenia w ramach wydatków najczęściej finansowanych w ramach PO WER

IOK powinna przeanalizować założenia typów wybieranych projektów do współfinansowania jeszcze raz po określeniu standardu i cen rynkowych i zastanowić się, czy może powinny być ustanowione dodatkowe zalecenia dla beneficjentów, tak by projekty mogły zostać realizowane jak najbardziej efektywnie.

Poniżej przedstawiono zestawienie szczegółowych warunków dla wybranych wydatków obowiązujących dla wszystkich projektów PO WER, **które IP zobligowane są uwzględnić w swoich zestawieniach**. Spełnienie tych warunków w opinii IZ PO WER jest wymagane, aby wydatki mogły zostać uznane za kwalifikowalne w ramach projektów. Jednocześnie, ceny rynkowe określone przez IP w zestawieniach nie mogą przekraczać wartości dóbr i usług wymienionych w załączniku. Należy podkreślić, że IP powinny rozszerzyć swoje zestawienia o inne produkty i usługi, niż wymienione w zestawieniu zgodnie ze specyfiką konkursu lub projektu. Nie ma obowiązku tworzenia pełnego katalogu wydatków kwalifikowalnych i wyceny wszystkich dóbr i usług finansowych w ramach projektów PO WER.

Jednocześnie w przypadku projektów pozakonkursowych finansowanych z Funduszu Pracy, w ramach których beneficjentem jest powiatowy urząd pracy nie ma obowiązku opracowania takiego dokumentu, gdyż obowiązują stawki określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Należy pamiętać, że zestawienia IP obowiązują beneficjentów na etapie sporządzania wniosku o dofinansowanie oraz realizacji i rozliczenia projektu, zgodnie z rozdziałem 6.2 pkt 3 lit. k Wytucznych. Obowiązek dotyczy standardu i ceny, ale ceny z uwzględnieniem elastyczności budżetu, o której mowa w rozdziale 8.3 pkt 10 Wytucznych. Oznacza to, że IP nie powinna zatwierdzić do realizacji projektu z wydatkami przekraczającymi te określone w standardzie, natomiast na etapie realizacji projektu beneficjent może zakupić towar / usługę w cenie nieznacznie przekraczającej określoną przez IP, o ile jest to racjonalne i efektywne, wynika z obowiązujących procedur i pozwala na to elastyczność budżetu (w projekcie występują odpowiednie oszczędności).

Załącznik: Wskazówki IZ PO WER do opracowania zestawienia standardu i ceny rynkowych wybranych wydatków w ramach PO WER*

Lp.	Towar/Usługa	Standard - warunki kwalifikowania wydatku na etapie oceny projektów	Maksymalna cena rynkowa**	Dodatkowe zalecenia IZ
1	wynagrodzenie trenera	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile trener posiada wykształcenie wyższe/zawodowe lub certyfikaty/zaświadczenia/inne umożliwiające przeprowadzenie danego wsparcia (do szczegółowego określenia przez IP w standardzie) - wydatek kwalifikowalny, o ile trener posiada doświadczenie umożliwiające przeprowadzenie danego wsparcia, przy czym minimalne doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie nie powinno być krótsze niż 2 lata (do szczegółowego określenia przez IP w standardzie) 	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia	-
2	wynagrodzenie zawodowego doradcy	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile doradca zawodowy posiada wykształcenie wyższe/zawodowe lub certyfikaty/zaświadczenia/inne umożliwiające prowadzenie doradztwa zawodowego - wydatek kwalifikowalny, o ile doradca zawodowy posiada doświadczenie umożliwiające prowadzenie doradztwa zawodowego, przy czym minimalne doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie nie powinno być krótsze niż 2 lata 	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia	-

3	wynagrodzenie psychologa	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile psycholog posiada wykształcenie wyższe/zawodowe lub certyfikaty/zaświadczenia/inne umożliwiające przeprowadzenie danego wsparcia (do szczegółowego określenia przez IP w standardzie) - wydatek kwalifikowalny, o ile psycholog posiada doświadczenie umożliwiające przeprowadzenie usługi psychologicznej, przy czym minimalne doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie nie powinno być krótsze niż 2 lata (do szczegółowego określenia przez IP w standardzie) 	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia	-
4	wynajem sal szkoleniowych	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, rzutnik multimedialny z ekranem, komputer, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej - wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. dostosowanie architektoniczne), przy czym obowiązek ten nie dotyczy udostępniania sal szkoleniowych jako wkład własny w projekcie 	75 PLN/ za godzinę zegarową szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> - cena dotyczy też wynajmu sali na różnego typu grupowe spotkania merytoryczne, o ile ich realizacja jest niezbędna i wynika z celu realizacji projektu, zaś cena powinna być niższa, jeśli koszt nie obejmuje wyposażenia określonego jak dla wynajmu sali szkoleniowej - cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal szkoleniowych na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena powinna być niższa) - cena nie dotyczy wynajmu sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział w szkoleniach osób z innymi

				rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną) - cena dotyczy wynajmu sali do 40 osób
5	wynajem sali na spotkania indywidualne	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu oraz potrzebami grupy docelowej - obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej - wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. dostosowanie architektoniczne), przy czym obowiązek ten nie dotyczy udostępniania sal na spotkania indywidualne jako wkład własny w projekcie 	40 PLN/ za godzinę zegarową spotkania	<ul style="list-style-type: none"> - cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena powinna być niższa) - cena nie dotyczy wynajmu sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział we wsparciu osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną) - cena dotyczy wynajmu sali do 10 osób
6	wynajem sali komputerowej	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - obejmuje koszt wynajmu sali wyposażonej, zgodnie z potrzebami projektu, m.in. w stoły, krzesła, rzutnik multimedialny z ekranem, min. 12 stanowisk komputerowych, tablice flipchart lub tablice suchościeralne, bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz koszty utrzymania sali, w tym energii elektrycznej - wydatek kwalifikowalny, o ile sala oraz budynek, w którym się ona znajduje, zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową (tj. 	70 PLN/ za godzinę zegarową szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> - cena dotyczy wynajmu sali na szkolenia specjalistyczne wymagające określonego typu sprzętu, min. 12 stanowisk komputerowych (cena powinna być niższa, jeśli koszt obejmuje mniejszą liczbę stanowisk komputerowych) - cena obejmuje wynajem krótkoterminowy (w przypadku wynajmu sal na okres dłuższy niż 80 godzin zegarowych cena

		dostosowanie architektoniczne), przy czym obowiązek ten nie dotyczy udostępniania sal jako wkład własny w projekcie		powinna być niższa) - cena nie dotyczy wynajmu sal wyposażonych w sprzęt specjalistyczny umożliwiający udział we wsparciu osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa (np. sala z pętlą indukcyjną)
7	zakup materiałów biurowych dla uczestników szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile przewidziane są w ramach realizowanego projektu szkolenia/warsztaty/doradztwo - obejmuje zestaw składający się z teczek, notesu, długopisu lub zestawu z dodatkowym pendrive, co dotyczy tylko dużej ilości materiałów szkoleniowych nagrywanych na pendrive, zamiast wydruku tych materiałów 	9 PLN/zestaw bez pendrive lub 24 zł/zestaw z pendrivem	<ul style="list-style-type: none"> - cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. notes i długopis) - cena nie obejmuje kosztu logotypów (objęte są kosztami pośrednimi)
8	przerwa kawowa¹	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczona przerwa kawowa dotyczy tej samej grupy osób i nie jest przewidziany zimny bufet - obejmuje kawę, herbatę, wodę, mleko, cukier, cytryna, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruszki ciastka lub owoce, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej 	15 PLN/osobę/dzień szkoleniowy	<ul style="list-style-type: none"> - cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. kawa, herbata, woda, mleko, cukier, cytryna bez drobnych słonych lub słodkich przekąsek)

¹ W przypadku, gdy wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa powyżej 6 godzin lekcyjnych (tj. 6 x 45 minut) istnieje możliwość zapewnienia drugiej przerwy kawowej (dotyczy to również przypadku, gdy przewidziany jest zimny bufet).

9	zimny bufet	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczony zimny bufet dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 4 godziny lekcyjne (tj. 4 x 45 minut) i nie jest przewidziany lunch/obiad - obejmuje kawę, herbatę, wodę, soki, mleko, cukier, cytryna, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruche ciastka lub owoce, kanapki, przekąski koktajlowe, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej 	25 PLN/osobę/dzień szkoleniowy	- cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi
10	lunch/ obiad/ kolacja	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - obejmuje dwa dania (zupa i drugie danie) oraz napój, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej - w przypadku lunch/ obiadu wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 6 godzin lekcyjnych (tj. 6 x 45 minut) i nie jest przewidziany zimny bufet - w przypadku kolacji wydatek kwalifikowalny, o ile finansowana jest usługa noclegowa 	35 PLN/osobę/ posiłek	- cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. obiad składający się tylko z drugiego dania i napoju)
11	nocleg w kraju	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu - możliwość zagwarantowania noclegu dotyczy uczestników, którzy posiadają miejsce zamieszkania w miejscowości innej niż 	<p>hotel o maksymalnym standardzie 3*:</p> <p>- 220 PLN/1 nocleg / 1 osoba</p>	- cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. nocleg

		<p>ta miejscowość, w której odbywa się szkolenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie (np. szkolenie, spotkanie) dla tej samej grupy osób trwa co najmniej dwa dni - w przypadku wsparcia trwającego nie dłużej niż jeden dzień wydatek kwalifikowalny w sytuacji, gdy miejsce prowadzenia szkolenia/spotkania jest oddalone od miejsca zamieszkania osoby w nim uczestniczącej o więcej niż 50 km (drogą publiczną, a nie w linii prostej), a jednocześnie wsparcie zaczyna się nie później niż o godzinie 9.00 lub kończy się po godzinie 17.00, chyba że nie ma dostępnego dojazdu publicznymi środkami transportu - obejmuje nocleg w miejscu noclegowym o standardzie maksymalnie hotelu 3* wraz ze śniadaniem, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej i jest to uzasadnione celami projektu 	<p>hotel o niższym standardzie niż 3* oraz pensjonat, motel itd.:</p> <p>- 130 PLN/1 nocleg / 1 osoba</p>	<p>w pokoju wieloosobowym, tj. 3-osobowym lub większym)</p>
12	zwrot kosztów dojazdu ²	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny w związku z uzasadnionymi potrzebami grupy docelowej (np. koszty dojazdów dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych) - wydatek kwalifikowalny do wysokości opłat za środki transportu publicznego szynowego lub kołowego (a w przypadku podróży międzynarodowych także transportu lotniczego) zgodnie z cennikiem biletów II klasy obowiązującym na danym obszarze, także w przypadku korzystania ze środków transportu prywatnego (w szczególności samochodem lub taksówką) jako refundacja wydatku faktycznie 	<p>cena uzależniona od cenników operatorów komunikacji publicznej</p>	-

² Dotyczy przypadku, gdy zwrot kosztów dojazdu w projekcie jest rozliczany na podstawie faktycznie ponoszonych wydatków.

		poniesionego do ww. wysokości		
--	--	-------------------------------	--	--

*Wskazówki stanowią zalecenia IZ PO WER dla wszystkich projektów PO WER, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

**Ceny wyliczone na podstawie rozeznania rynku dokumentowanego przez IZ PO WER (co najmniej 10 ofert do każdej pozycji), podane kwoty to ceny brutto.

